

Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamat ympäristötuhot Ukrainassa

Esittäjä: Mari Pasula, WWF Suomi

Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamat ympäristötuhot

1. Metsät ja maaekosysteemit

- Arviolta 3 miljoonaa hehtaaria (≈ Belgian kokoinen alue) Ukrainan metsistä on jo vahingoittunut sodan seurauksena – syinä metsäpalot, pommitukset, hakkuiden lisääntyminen ja räjähtämättömien ammuksien saastuttamat alueet
- Ukraina on tällä hetkellä maailman miinoitetuin maa. Noin 139 000 neliökilometriä maata, eli lähes neljäsosa Ukrainan pinta-alasta, on räjähteiden saastuttamaa, mikä merkittävästi estää metsien ja maatalousmaiden ennallistamista.

© Bogomaz Conservation Photography/ WWF-Ukraine

2. Vesivarat

- Kakhovkan padon tuhoutuminen kesäkuussa 2023 aiheutti laajoja tulvia ja vakavaa ympäristön pilaantumista Dneprin alajuoksulla. Padon tuho johti tuhansien hehtaarien maatalousmaan kuivumiseen ja kastelujärjestelmien tuhoutumiseen. Kasteluvesilähteet hävisivät mm. 94 % Hersonin ja 74 % Zaporižžjan alueilta.
- Yleisesti ottaen sodasta johtuva laaja-mittainen kemikaali- ja öljysaastuminen uhkaa suuria valuma-alueita ja juoma-vesivaroja vuosikymmeniksi eteenpäin. Samalla maatalouden siirtyminen uusille alueille ja tehostunut kastelu lisää painetta aroekosysteemeihin.

3. Biodiversiteetti

- Arvioiden mukaan monien lajien kannat ovat romahtaneet, ja laajoja elinympäristöalueita on tuhoutunut tai pahoin heikentynyt.
- Vaurioiden kattava arviointi on edelleen vaikeaa, koska monet alueet ovat miinoitettuja tai muuten turvattomia.

4. Suojelualueet, kosteikot ja Ramsar-kohteet

- Noin 21 % Ukrainan suojelualueverkos-tosta on kärsinyt sodan vaikutuksista tai tuhoutunut. Esimerkiksi Serebrianskyin metsäalue Luhanskin alueella on lähes kokonaan palanut ja tuhoutunut.
- Ukrainan suojelualueista vähintään 1,24 miljoonaa hehtaaria (suunnilleen Etelä-Suomen kokoinen alue) on vahingoittunut, mukaan lukien 812 kohdetta. Yli 500 suojelualuetta (noin 0,8 milj. ha) on edelleen Venäjän miehittämiä.

5. Sota heikentää hallintoa ja lisää korruptiota

- Sota heikentää hallintoa ja tiedonkeruuta, lisää korruptioriskejä ja kaventaa kansalaisten osallistumismahdollisuuksia
- Päätöksiä joudutaan usein tekemään puutteellisen tiedon pohjalta, mikä voi johtaa virheellisiin ratkaisuihin ja tämä voi lukita ympäristöhaitat vuosikymmeniksi eteenpäin.

© Bogomaz Conservation Photography/ WWF-Ukraine

Suomen tuki Ukrainan ympäristölle on merkittävää.
Suomi on osoittanut johtajuutta tukemalla Ukrainan ympäristövalvontaa ja vesi- ja ilmanlaadun seurantaa sekä toimimalla yhdessä Saksan ja Bulgarian kanssa **Ukrainan rauhansuunnitelman ympäristöturvallisuuden työryhmän** (Point 8) rinnakkaispuheenjohtajana.

WWF pyytää ympäristövaliokuntaa huomioimaan lausunnossaan seuraavat seikat:

1. **Luontopositiivinen ja ilmastokestävänä jälleenrakennus**
   Ukrainan jälleenrakennuksen tulee olla luontopositiivista, ilmastokestävää ja osallistavaa – ei paluuta vanhaan.
2. **Kansalaisyhteiskunnan rooli**
   Suomen tuella Ukrainalle on edistettävä nykyistä vahvemmin kansalaisyhteiskunnan roolia osana demokratiaa ja jälleen-rakennusta. Kansalaisjärjestöt, akateeminen yhteisö ja vapaa media tukevat hyvää hallintoa ja kansalaisten luottamusta.
3. **Ympäristövaikutusten mittaaminen ja avoin raportointi** Kestävä päätöksenteko edellyttää tieteellisesti todennettua tietoa ja avointa ympäristöseurantaa. Suomen tuen tulee perustua avoimeen dataan.

WWF pyytää ympäristövaliokuntaa huomioimaan lausunnossaan seuraavat seikat:

4. Korruption torjunta ja luonnonvarasektori
Suomen tulee varmistaa, että kaikki tuki Ukrainalle vahvistaa avoimuutta, osallistumista ja hyvää hallintoa. Erityisesti metsäsektorilla tarvitaan metsävarojen kestävän käytön suunnittelua kuten mm. läpinäkyviä puumarkkinoita, laittomien hakkuiden torjuntaa.

5. **Vihreä siirtymä ja yritysvastuu**

Suomen kehitysyhteistyövaroja käytetään osin tukemaan suomalaisten yritysten toimintaa Ukrainassa. Tämä tuki tulee kanavoida vihreän siirtymän ja ilmasto- sekä luontotavoitteiden edistämiseen.

Kiitos.
Kysymyksiä?

Suojelemme luontoa ja
ratkaisemme ympäristöongelmia
– luonnon ja ihmisten hyväksi

together possible™